

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Musæ cum Apolline.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A notum est, A, sedem habere in imo barathro pectoris, quam enunciatam palma ad pectus admota i-
 bidem trepidare sentimus. E, in faucibus, qua manu itidem deprehendimus, atq; illa duplex, acuta, &
 gravis. Gravis enim (nam eam sono E, Latine litera veteres enunciaſſe, paulo poſt in B, litera oſten-
 demus) vocalis hæc tunc exauditur, cum ſpiritus aliquanto inferius contrahi videtur, & ſuppreſſo
 quodammo ſono enunciatur. Acuta vero ſub ſigno ε apud Græcos, E vel e apud Latinos cum ad
 aperta uſq; labra porrigitur, & vocaliore ſono ſe prodiſit. I, tanquam columna quædam, ad cuius ima-
 ginem figuratur, palatum medium inhabitat, idq; ſuſtentare quodammo videtur. O item duplex,
 acuta, & gravis. Acuta, cum emiſſum ab imo pectore ſpiritum circa dentes ſiſtit, & expedito cum ore
 reſonare facit. Gravis, cum uſq; ad dentes emiſſum inferius revocat, & aliquantulū remoratur, quod
 ex ipſa etiam figura quodammo replicata, ω vel Ω Græci conſtare voluerunt. V, dubio procul in
 labiis tota conquieſcit. Vocalis ea apud Græcos non habetur, ſed ejus ſoni vice diphthongum po-
 nunt, quam Latini, cum uno caractere ε ſæpe ſcribi obſeruaſſent, contracta in acutum parte in-
 feriori, V, ſuam fecere, per quam ſuum illum uſtatiffimum peculiaremque ſonum exprimerent.

B Verum multa etiam quæ Græci per υ ſcriptitant, ipſi per vocalem hanc ſuam ſignare inſtituerunt, ut
 δύο, duo νόσος, Purrus (ita veteres ſcribebant, ut antiquæ indicant inſcriptiones aliquot) nos ad
 Græcos redimus, & Pyrrhus facimus. Quod ne dictū leve adeo videatur, Verrius Flaccus ita com-
 mentatur. Quod illi dicunt πύρρον, nos cuminum: quam illi πυρρῆρον, nos cupreſſum: quem illi
 πυρρῆρον: nos gubernatorem. Neq; negarim cum Scauro Græca nomina plurima in noſtrum ſer-
 monem admiſſa τὸ ὑψιλῶν ſonum & figuram conſeruaſſe, ut hymnus, hyacinthus, de quo plura Victo-
 rinus. Sed ut argumentum ſuſceptum proſequamur, ex literis muta novem (tot enim Græci ponunt)
 eodem authore Plutarcho, Muſis totidem dicata. Octo inde ſemivocales, voces muſicas reliquas
 abſolvunt una cum vocalibus ſeptem, quas natura ipſa commode variare poteſt, ad quintum deci-
 mum uſq; gradum aſcendendo. Neq; vero hic Sophiſtas audio, neque ſuperſtitioſa multorum cona-
 mina in hoc albo repoſuerim, qui ad unum & vigefimum uſq; gradum aſcenſum dari diſputant, qui
 quidem ſtridor potius eſt, quam humanæ vocis ſonus. Verum ego ſatis habiturus ſum, ſi cum Joſqui-
 no Muſico ætate noſtra clariffimo ſenſerim, qui materiam hanc in Theoreticis lucubrationibus ab Æ-
 gyptiis, à Plutarcho, & Marone, minime diverſas, accuratiſſime pertractavit.

Ratio ſig-
 ra O longi
 vel magni
 Græcorum.
 Ratio ſig-
 ra vocalis
 quinta La-
 tinorum.

MUSÆ CUM APOLLINE. CAP. XXVI.

Verum hæc alii viderint, nos ad Muſarum hieroglyphica revertamur, quorum illud præcipu-
 um, ut ſi lingua dentes quatuor è regione oppoſitos incutiat, eo geſtu Muſæ cum Apolline ſi-
 gnificentur, dentes enim Muſarum inſtar ſunt: per linguam vero, quæ illos pulſet, Apollinem uti ple-
 ctrum aliquod intelligimus. Nam & Romani linguam ſimilem plectri dentes chordarum dicere ſole-
 bant, ut lib. de Natura deorum Cicero. Et Ambroſ. in Hexam. linguam veluti plectrum eſſe dicit.
 Tranquillus de Claudio: Plectrum lingue tribantia. Sedenim cum quatuor tantum Muſæ poſitæ ſint, ali-
 or inquiſitio eſt, cum ſemper multiplices habitæ ſint apud eruditos. Cur autem eas nonnulli novem
 poſuerint, non lingua tantum, aut dentes quatuor, ſed tota oris facies diſcultienda: quia ſic ea per toti-
 dem oris inſtrumenta repræſentari tradidere, quæ ſunt dentes, quos nominavimus, quatuor: labia
 duo, quæ cymbalorum uſum ad augendum ſonitum præbent: inde palatus, in cujus concavita-
 te ſonus inturgeſcit: gutturis fiſtula, quæ ſpiritum immittit: pulmo denique, qui veluti æternus follis
 ſpiritum concipit, & pro uſu rei temperatiſſime remittit: denique in medio reſidens Phœbus omnia
 complectitur. Singula hæc contarentur, nihilque proficerent, ignavia veluti quadam torpeſcentia,
 niſi ſedulæ lingua plectrum excitarentur, & ad ſolicitam operis properationem accenderentur: quo-
 rum omnium rationem Anaximander Lampſacenus, Leophantes Heracleopolita, Piſander Phyſi-
 cus, & Euximenes latius explicuerunt. Neque tamen deſunt qui nonarium numerum pro pluralitate
 poſitum contendant, ut apud Nicandrum, ubi de Scorpii cauda σκόρπιος ὀφθαλμοί, quali cauda e-
 jus novem eſſet ſpondylis compacta, quæ nodis ſeptem tantum inſignis eſt. Quinetiam Nicander i-
 dem ὀφθαλμοί dixit de eo, qui duos tantum aculeos haberet, obſervatū ab Apollodoro. Sic apud
 Maronem, Novies Styx interfuſa, & porrecta novem per jugera corpus: & quod obſervat Theon in Arati
 carmi.

In ejuſdem
 ſig. c. 10.
 Muſæ qua-
 tuor, novæ
 plures, &
 qua.

Georg. lib. 1.

carmine, ἐνεδύνη καράνη; non quod novem, inquit, ætates vivat, sed perquam diu. Et apud Alca-
um hydra ἐνεσακέ Φαλῶ, quæ πεντηκοντακέ Φαλῶ. est apud Simonidem, quem imitatur Maro:

En. lib. 6.
Noëtem ca-
pitum.
Quinquaginta capi-
tum.

Quinquaginta atris immanis biatisibus Hydra.
Itaque qui Musarum numerum supra novem augment, eo nituntur argumento, quod scientiæ pluri-
mæ sunt, non autem novem tantum: unicuique enim scientiæ suam esse Musam præsidem oportere.
Ex eorum vero numero qui tres tantum Musas ponunt, est Eumilus Corinthius, qui etiam earum
nomina hæc prodidit, Cephiona, Apollonida, & Eurilthenida, quas Apollinis fuisse filias tabulatur.

Et Cicer. 1. 3.
de natur.
Deor. qua-
rum tres
colendas ait
P. usanius
in Bæoticiu.

Aratus quinto de astris, quatuor enumerat, Argen, Meleteam, Thelyonem, Aæten. Qui has quinque
posuere, nomina his à quinque sensibus indidere. Epicharmus in Hebes nuptiis septem ait, & filias
Pierii Pimpleidosque Nymphæ, quarum nomina, Nilus, Tritone, Alopus, Heptoporta, Achelois, Ti-
toplus, & Rhodia. Apud Hesiodum in Theogonia novem sunt, hæcque Latinis jam celebres, quarum
inventæ sunt toni tres, ἀδέρῳ, μέσῳ, ἰχθός. plenus, medius, tenuis. Accentus totidem, acutus, gravis,
circumflexus. Tempora itidem tria, præsens, præteritum, & futurum, quæ si ad Musicam referantur,
præteritum longi temporis instar erit, quod ab eo quotidie longius abscedamus: futurum pro brevi
accipietur, quod illi quotidie propinquoires efficitur: præsens vero communis, quam Græci μῦθος

Quaternari-
um.

vocant, instar erit syllabæ: instantis enim temporis natura est, uno eodemque momento prætereun-
tia venientibus conjungere. Alii hunc Musarum numerum alio atque alio modo interpretantur: at-
que ex his qui quatuor statuunt, nonnulli linguarum quatuor differentiam excogitarunt: utpote

Quinari-
um.

quod Musarum inventum fuerit, Jonicam, Atticam, Doricam, & Æolicam linguam à communi distin-
guere, & pleraq; insuper quaterna ad ostentationem usq; dinumerant. Qui quinarium earum nume-
rum recensent, quinque, uti dicebamus, sensus ab eis animadversos, distinctæ que cognitioni traditos
prædicant. Qui septem, septichordem lyram, septemq; compactam cicutis fistulam, climata septem
& Planetas totidem, vocalesq; uti initio commonstravimus, memorant. Qui novem esse contem-
dunt, historiam Clius inventum ajunt, plantandi rationem Thaliæ, conjugalia & saltationem Eute-
pes, agriculturam Polymniæ, Astrologiam Vranix, Calliopes Poeticam, atq; ita demum unicuique in-
vento, quod ad mortalium usum faceret, sua est cuique Musa excogitata: unde necesse est infinitum
earum numerum constituere. Sed hæc nullo apud Græcos sine disputantur. Apud Ægyptios, uti pa-
lam fecimus, compendiosus colliguntur, ambagibusq; evitatis, recta per planissima toto conlitrato
itinere traducuntur.

A CAP. XXVII.

Ujusmodi vero essent literarum characteres apud Ægyptios, si quaesierit quispiam, putarim e-
go partim instrumentorum aliquot, plurimum vero animalium effigies fuisse. Illud enim ex
Plutarcho constat, Mercurium, qui primus literas Ægyptiis communicavit, ibi primam esse literam
voluisse. Refert quidem ea in ingressu triangularem effigiem, cruribus ita dispositis, ut loco suo di-
ctum, & quæ prima apud nos & Græcos litera est, ad isoscelis trianguli faciem accommodatur. Atq;
ita conijcere possumus, reliquas quoq; literas, vel ἰς, vel quotquot fuerint, alicujus animalis effigie
membrove figuratas, quæ tam longa inde annorum serie sint abolitæ, atque ab eo præsertim tem-
pore, quo Ptolemæi Græcas literas in Ægyptum deduxere: Ægyptiacorum porro characterum for-
mæ, una hæc excepta, fere omnes absolvere.

B. CAP. XXVIII.

Quod si ejusmodi exemplis insistendum esset, forte B, per pictam pecudem figurari possit, aut
membrum statumq; ejus aliquem qui Ovem saperet, quod proprium est illi literam ejusmodi
articulato proferre sono. Agnoscunt hoc interpretes etymologici, Cratinumq; citant διονυσιαλέξω

δῆλω

Ὁ δὲ ἡλίθιος, ὡς αὐτὸς περὶ βαρῶν, ὁ ἡλιθίων βαδίζει.

Stolidus tanquam pecus, be be dicens ambulat.

Atque ita nonnulli, uti paulo ante monuimus, H, tertiæ apud Græcos vocalis sonum per Egravem
pronunciant, quod Latini receperunt, Penelope, Anchises, Aristoteles, naturæ quidem in Ove so-
num imitati.

Quinetiam r aliquid habet quod hieroglyphice notari possit : siquidem authores Græci literæ huiusmodi etymon $\pi\epsilon\upsilon\lambda\alpha$ $\tau\epsilon\delta\mu\alpha\upsilon$, quod metere est, deduci volunt, & simulacrum ejus saltem ponunt.

Delta dubio procul per stellas tres æquidistantes fere, easq; in trigonum fitas notant : & ea de causa signum cæleste inter æstivum & æquinoctialem circulum supra caput Arietis $\Delta\epsilon\lambda\tau\omega\tau\omega\nu$ vocant : & Ægyptum Græci à triangulari forma nuncuparunt. Verum hæc curiosioribus relinquemus : id unum dicam, signum id æquis esse lateribus duobus, uno brevioris, sed prope reliquis æquali.

DE PENTALPHA. CAP. XXXI.

Quoniam vero incidimus in literarum notas, & cunctarum rationes reddere difficilimum, & inexhausti laboris opus est, & quod fortasse fastidium potius quam delectationem ullam sit allaturum, $\pi\epsilon\upsilon\lambda\alpha$ inter has minime præteribimus, ex qua præter delectationem, usum etiam & utilitatem aliquam percepturi sumus. Signum id ex alpha quinque numero complicatum : lineis enim à pentagoni recti punctis alternatim ductis ea profilit figura, de qua multa scitu digna minime sunt dissimulanda. Antiochum ferunt cognomento Soterem, antiquum illum à quo reliqui Syriæ Reges Antiochi mox dicti, cum adversus Galatas acie decertaturus esset, per nocturnam imaginem videre visum adsticisse sibi Alexandrum, qui mandaret, ut militibus tesseram daret $\upsilon\gamma\alpha\lambda\epsilon\upsilon\upsilon$, cujus dicti hieroglyphicum olim jam adinventum erat triplex triangulum inter se complicatum, ex quinque paribus lineis sese invicem in puncto contingentibus : quo non cunctanter à se facto, pentagrammoque huiusmodi tum in vexillis imposito, tum & singulis, & reliquis militaribus indumentis superaddito aslutoq; admirabilem mox est à Galatis victoriam consecutus. Antiochi porro numus argenteus passim habetur, illius rei memoria sempiterna, in quo nota ea impressa est, additis singulis per angulorum intervalla literis TPEIA, in eum quem hic vides modum In militia vero Imperatorum, qui præcipuè Byzanti claruerunt, ordo qui sub illustri viro Magistro peditum merebat propugnatores nomine, caruleam præferebant parmâ, cujus margo purpureus erat, viridis autem umbilicus intra $\pi\epsilon\upsilon\lambda\alpha$ huiusmodi contentus, quicquid aut erat spatii reliquum inter umbilicum & lineas quæ pentalpha illud describebant, purpureo erat colore illitum. Merito autem propugnatorum iis nomen datû, quorum opera salus exercitui comparabatur. Sed quoniam hæc parum forte suavia videantur, multa huiusmodi præterire consilium fuit : tum etiam, quia non æquum erat virum gravioribus

Sic Lucian pentagoni salutis symboli, cuius bi agit de quodâ, qui lapsus erat inter salutandum.

deditum rebus ex illibus his legendis occupare. Sed illud minime dissimulare possum, posse nos in verâ salutis significatum accipere quinque Christi vulnera, pectoris unum, manuum duo, totidè pedum, quæ in propatulo posita pentalpha ipsum commode constituunt : patefactis enim manibus, quæ deorsum à lateribus porrigantur, pedibusq; ipsis modicum divaricatis, puncta æquidistantia quatuor assignantur, quintum vero in ipso pectore costas inter : à quibus punctis lineæ quinque numero æquales omnes, quæ altera alterius punctis se contingant, $\pi\epsilon\upsilon\tau\alpha\gamma\epsilon\theta\mu\omega\nu$ faciunt, duæ quippe à pectore ad utrumq; pedem duæ alteræ in chiasmi ferè modum decussatæ à dextera manu ad pedem laevum, atq; à laeva ad dexterum, quinta ab alterutra manu ad alteram. Neq; $\pi\alpha\tau\epsilon\gamma\epsilon\theta\omega\nu$ id fuerit, si quæ

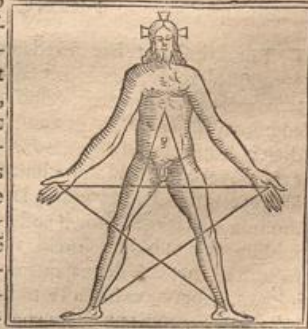
Idem Agrippa de occultis Philoſophia libri 1. Et infra 60.

Antiochi Soteris numus. Id est, sanitas.

Idem Agrippa de occultis Philoſophia libri 1. Et infra 60.

Antiochi Soteris numus. Id est, sanitas.

si quæ